

**ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**
**The Causal Factors Affecting Happiness in the Study of Undergraduate
Students at Chiang Rai Rajabhat University**

ธัญชน ใจบุญตัน¹

สุชาติ ลีตระกูล²

กิตติศักดิ์ นีวรตัน³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และทางอ้อม ต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 450 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรจำนวน 30 ตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า

1. ความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า นักศึกษามีความสุขในการเรียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า นักศึกษามีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านความวิตกกังวล อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษามีความสุขในการเรียนด้านความพึงพอใจในตนเองมาก รองลงมาคือ ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ และความพึงพอใจในการเรียนตามลำดับ

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ด้วยโมเดลลิสเรล พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ($\chi^2 = 21.34$, $df = 39$) ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.36 ค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ไม่ปฏิเสธสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลตามทฤษฎีสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI = 1.00) และมีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI = 0.97) และมีค่าเข้าใกล้ 1 รวมทั้งดัชนีรากฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean Squared Residual : RMR = 0.010) มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ กราฟ Q-Plot ชันกว่าเส้นทแยงมุม ส่วนค่าสัมประสิทธิ์

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย email: pumpui_020@hotmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

การพยากรณ์หรือ R SQUARE (R^2) ตัวแปรความสุขในการเรียน (HAPP) มีค่าเท่ากับ 0.86 แสดงว่า ตัวแปรในโมเดลอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรความสุขในการเรียน (HAPP) ได้ร้อยละ 86

3. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ดังนี้

3.1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ตัวแปรการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.64 และตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ตัวแปรลักษณะของนักศึกษา ด้วยขนาดอิทธิพล -0.63 ตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.47 ตัวแปรสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ด้วยขนาดอิทธิพล -0.42 ตัวแปรลักษณะของอาจารย์ ด้วยขนาดอิทธิพล -0.28 และตัวแปรสภาพครอบครัว ด้วยขนาดอิทธิพล 0.12 ตามลำดับ

3.2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย คือ ตัวแปรการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยขนาดอิทธิพล 3.23 รองลงมาคือ ตัวแปรลักษณะของอาจารย์ ด้วยขนาดอิทธิพล -1.74 ตัวแปรลักษณะของนักศึกษา ด้วยขนาดอิทธิพล -0.63 ตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.47 ตัวแปรสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ด้วยขนาดอิทธิพล -0.42 และตัวแปรสภาพครอบครัว ด้วยขนาดอิทธิพล 0.11 ตามลำดับ

3.3 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุดต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย คือ ตัวแปรลักษณะของอาจารย์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.53 รองลงมาคือ ตัวแปรการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.41 และตัวแปรสภาพครอบครัว ด้วยขนาดอิทธิพล 0.01 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความสุขในการเรียน

Abstract

The objectives of this study were: 1) to examine happiness in the study of undergraduate students at Chiang Rai Rajabhat University; 2) to investigate congruency of the causal factors model affecting happiness in the study of undergraduate students at Chiang Rai Rajabhat University based on the empirical data; and 3) to analyze the factors holding collective direct and indirect effect towards happiness in the study of undergraduate students at Chiang Rai Rajabhat University using path analysis. The samples were 450 Chiang Rai Rajabhat University undergraduate students selected by stratified random sampling in their 2014 academic year. Thirty factors were used in the analysis and questionnaire was used in collecting the data. The findings showed that:

1. Happiness in the study of undergraduate students at Chiang Rai Rajabhat University, in overall, was found at the high level. Also, the students held happiness in the study at the high level in all aspects except the anxiety aspect was found at the moderate

level. The students held happiness in the study at the high level on self-satisfaction, then followed by eager to learn and satisfaction with the study respectively.

2. The investigate congruency of the causal factors model affecting happiness in the study of undergraduate students at Chiang Rai Rajabhat University based on the empirical data when considering that qui-square value appeared at $\chi^2 = 21.34$, $df = 39$ and the probability value was at 0.36 in which the qui-square value was different from zero without any statistical significance level. This mean that the result does not refuse the hypothesis that the theoretical model is correlated to the evidence-based data in which the goodness of Fit Index: GFI appeared at 1.00, the Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI was at 0.97, the Root Mean Squared Residual: RMR was at 0.010, the Q-Plot graph was steeper than the transverse line, and the predictive coefficient or R-SQUARE of the happiness in the study variable appeared at 0.86 which illustrated that the variable in model could explain the variance in the happiness in the study variable at 86 percent.

3. The analysis results on collective direct and indirect effect of the factors affecting happiness in the study of undergraduate students at Chiang Rai Rajabhat University were the following.

3.1 At the confidence level of .01, the factor holding the highest collective effect towards happiness in the study of undergraduate students at Chiang Rai Rajabhat University was learner-centered instruction with the effect size of 0.64. However, the factors held no statistical significance towards happiness in the study of undergraduate students were student attributes with the effect size of -0.63, self-esteem with the effect size of 0.47, university environment with the effect size of -0.42, teacher attributes with the effect size of -0.28, and family attributes with the effect size of 0.12 respectively.

3.2 The factor holding the highest direct effect towards happiness in the study of undergraduate students at Chiang Rai Rajabhat University was learner-centered instruction with effect size of 3.23, followed by teacher attributes with the effect size of -1.74, student attributes with the effect size of -0.63, self-esteem with the effect size of 0.47, university environment with the effect size of -0.42, and family attributes with the effect size of 0.11 respectively.

3.3 The factor holding the highest indirect effect towards happiness in the study of undergraduate students at Chiang Rai Rajabhat University was teacher attributes with the effect size of 0.53, followed by learner-centered instruction with the effect size of 0.41 and family attributes with the effect size of 0.01 respectively.

Keyword: Happiness in the study

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อความสุขของมนุษย์โดยรวม การเปลี่ยนแปลงค่านิยมในสังคมไทยเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเยาวชนไทยในปัจจุบันมาก คือ มีความประพฤติไม่เหมาะสมและกระทำความผิดมากขึ้น ตั้งแต่ความผิดเล็กน้อยจนถึงความผิดรุนแรง (จารี ทองคำสิง, 2551 : 21 - 24) ซึ่งเป็นแนวความคิดเดียวกับ ปรัชญา เวสารัชช์ (2554 : 40) “ปฏิรูปการศึกษาเพื่อความอยู่รอดของสังคมไทย” ในประมวลบทความการปฏิรูปการศึกษา 1 - 4 ที่มองประเด็นที่ก่อให้เกิดปัญหาการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีนั้นก็คือ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็ว รุนแรง และกว้างขวางครอบคลุมและส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิต

ท่ามกลางวิกฤติการณ์ในสังคม ปรากฏว่ามีความพยายามที่จะทำให้นักชู้ได้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข โดยเน้นว่า การพัฒนาควรจะไปสู่ในเรื่องของจิตใจภายในตัวมนุษย์ (ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์, 2547 : 19) นอกจากนี้ความสุขยังเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากผู้กำหนดนโยบายและเป็นวาระทางการเมืองมากขึ้นเรื่อย ๆ ในหลาย ๆ ประเทศ รวมทั้ง ความตื่นตัวในทางวิชาการที่งานที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ตีพิมพ์มากขึ้นในวารสารทางวิชาการในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมา สิ่งที่อยู่ในความสนใจและเป็นประเด็นสำหรับผู้จัดทำนโยบายและองค์กรเพื่อการพัฒนาในขณะนี้ ได้แก่ การจัดทำตัวชี้วัดความสุขของชาติ (National Happiness Indicator) และการวัดความก้าวหน้าของการพัฒนาที่ดีกว่า GDP ซึ่งมีข้อจำกัดอยู่มาก หลาย ๆ ประเทศมีความพยายามที่จะวัดความสุขด้วยความสุขที่เป็นภาวะวิสัย (Objective Well-being) อย่างไรก็ตาม การวัด “ความสุข” ซึ่งเป็นอัตวิสัย สามารถทำได้โดยการวัดที่เรียกว่า Subjective Well-being ซึ่งปัจจุบันนี้ได้รับการยอมรับในทางทฤษฎีว่าสามารถทำได้ โดยสามารถสอบถามความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของบุคคลได้โดยตรง (เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์, 2555 : 1)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีการกิจหลักที่สำคัญคือการผลิตบัณฑิตและพัฒนาคนที่มีคุณภาพโดยการให้โอกาสประชาชนทุกระดับได้มีโอกาสทางการศึกษา และนอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังได้กำหนดทิศทางการพัฒนาในการสร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สังคม ด้วยการให้บริการวิชาการแก่สังคมให้ครอบคลุมทุกกลุ่มประชากรและภาคส่วนต่าง ๆ และนอกเหนือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมอย่างมีคุณภาพตามภารกิจแล้ว มหาวิทยาลัยยังจัดให้มีการบริการด้านกายภาพอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะในเรื่องการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน เช่น สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษ หอสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ การบริการด้านงานทะเบียน การบริการนักรักศึกษานานาชาติ ทั้งยังจำเป็นต้องมีสภาพแวดล้อมและการบริการด้านกายภาพที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสุขในการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย เช่น สิ่งแวดล้อมในสถาบัน หอพักนักศึกษา ห้องเรียน สถานที่ออกกำลังกาย การบริการอนามัย การจัดทำหน่วยอาหาร เพื่อให้การบริการนักรักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง เป็นที่พึงพอใจของนักศึกษาตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยและทันต่อยุคสมัย ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการจัดบริการให้นักศึกษาครอบคลุมทุกด้าน เพื่อประโยชน์ของนักศึกษา อีกทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏ

เขียนรายยังเล็งเห็นความสำคัญของความสุขในการเรียนของนักศึกษาเมื่อเข้ามาสู่รั้วมหาวิทยาลัย เพราะเห็นว่า ความสุขในการเรียนเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ของนักศึกษา เพราะเป็นทั้งเหตุปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และเป็นผลที่เกิดจากการที่นักศึกษาได้เรียนรู้ สอดคล้องกับ มาร์ต พัฒผล (2546 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ทำวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ประกอบด้วยปัจจัยของผู้เรียนเอง และปัจจัยของผู้สอน โดยปัจจัยของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ความภาคภูมิใจในตนเอง 2) ความสามารถในการปรับตัว 3) เจตคติต่อผู้สอน และปัจจัยของผู้สอน ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 2) คุณลักษณะของผู้สอน นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีแนวการจัดการศึกษาที่สำคัญ คือ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 7)

ด้วยเหตุนี้ การทำให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน มหาวิทยาลัยต้องพิจารณาจากหลากหลายประเด็น ทั้งการดำเนินการเชิงรุกและเชิงรับ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่า มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) จากนั้นนำมาวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ซึ่งเป็นสถิติที่ศึกษาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาที่มีผลต่อตัวแปรตามด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL) ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นแนวทางปรับปรุงวางแผนส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้มีความสุข เพื่อให้สอดคล้องและสนองความต้องการของนักศึกษา รวมทั้งเป็นแนวทางให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาทั้งทางกาย จิตใจ และสติปัญญา ซึ่งส่งผลต่อความสามารถด้านการเรียนของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาออกไปอย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสุขในการเรียนของของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และทางอ้อม ต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสุขในการเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และให้สอดคล้องและสนองความต้องการของนักศึกษา รวมทั้งเป็นแนวทางให้นักศึกษาได้รับ

การพัฒนาทั้งทางกาย จิตใจและสติปัญญา ซึ่งส่งผลต่อความสามารถด้านการเรียนของนักศึกษา เพื่อให้
นักศึกษาสำเร็จการศึกษาออกไปอย่างมีคุณภาพต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

1. โมเดลรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวม ต่อความสุขในการ
เรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา
2557 จำนวน 14 คณะ/สำนักวิชา/วิทยาลัย 67 สาขาวิชา จำนวน 14,995 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความสุขของนักศึกษา ผู้วิจัยได้
ประเด็นพื้นฐานในการกำหนดตัวแปรซึ่งเป็นปัจจัยตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของ
นักศึกษา ดังนี้

1. ตัวแปรแฝงภายนอก ประกอบด้วย

ลักษณะของของอาจารย์ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ มีความเมตตา มีความยุติธรรม
และการเอาใจใส่นักศึกษา

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ การสร้างความรู้ได้
ด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การมีส่วนร่วม การได้เรียนรู้กระบวนการและมีผลงาน
จากการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
และสภาพแวดล้อมทางวิชาการ

สภาพครอบครัว ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความรักและเอาใจใส่และ
สัมพันธ์ภายในครอบครัว

2. ตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วย

ความสุขในการเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ ความสนใจใฝ่เรียนรู้
ความพึงพอใจในการเรียน ความพึงพอใจในตนเอง และความวิตกกังวล

ลักษณะนักศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ สุขภาพอนามัย การรู้จักปรับตัวเอง การยอมรับ
ตนเอง และการได้รับการยอมรับ

ความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ คือ ความภาคภูมิใจทางสังคม
ความภาคภูมิใจทางการปฏิบัติตน ความภาคภูมิใจภายในตน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 14 คณะ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 14,995 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ปีการศึกษา 2557 จากการศึกษาเรื่องขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยที่ใช้โมเดลลิสเรล ซึ่ง
Boomsma (1983 : 1) ได้เสนอไว้ในบทความว่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมควรเป็น 400 ตัวอย่างขึ้นไป
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random
Sampling) คือ มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนจำนวนประชากรของแต่ละคณะ/สำนักวิชา/
วิทยาลัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปัจจัยแต่ละด้าน มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเลือก
ตอบและเติมข้อความ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 6 ปัจจัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ลักษณะของอาจารย์ ลักษณะของมหาวิทยาลัย การเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ สภาพครอบครัว ลักษณะของนักศึกษา และความภาคภูมิใจในตนเอง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เป็นข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถ
เสนอแนะเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากแบบสอบถามที่กำหนดให้

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อขอทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ถึงคณบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายทุกคณะเพื่อขอ
ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถามและดำเนินการ
การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องและ
ความสมบูรณ์ของคำตอบแต่ละข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์คืนจำนวน 450 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 100.00 จากนั้น นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาทำการลงรหัส (Coding) และวิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์โดยหาจำนวนและร้อยละ

4.2 การศึกษาความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้หลักขีดจำกัดบนและขีดจำกัดล่างของข้อมูล (บุญส่ง นิลแก้ว, 2532 : 13)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามาก

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ด้วยสถิติวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) แบบมีตัวแปรแฝง (Latent Variable) โดยมีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

ค่าสถิติ	เกณฑ์
Chi-Square	เข้าใกล้ 0 $P > .05$
Chi-Square/df	< 2.0
GFI	เข้าใกล้ 1
AGFI	เข้าใกล้ 1
Standardized RMR	เข้าใกล้ 0
RMSEA	$< .05$
Standardized Residual	< 2.0
Q-plot	ชันมากกว่าเส้นทแยงมุม

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า นักศึกษามีความสุขในการเรียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า นักศึกษามีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านความวิตกกังวล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษามีความสุขในการเรียนด้านความพึงพอใจในตนเองมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมาคือ ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และความพึงพอใจในการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ตามลำดับ

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ด้วยโมเดลลิสเรล ซึ่งผลการทดสอบความเป็นเส้นตรง (Test of Linearity) เพื่อทดสอบตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามในแต่ละสมการโครงสร้างว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นหรือไม่ โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) พบว่า ความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรความสุขในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ดังนี้

3.1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ตัวแปรการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.64 และตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติคือ ตัวแปรลักษณะของนักศึกษา ด้วยขนาดอิทธิพล -0.63 ตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.47 ตัวแปรสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ด้วยขนาดอิทธิพล -0.42 ตัวแปรลักษณะของอาจารย์ ด้วยขนาดอิทธิพล -0.28 และตัวแปรสภาพครอบครัว ด้วยขนาดอิทธิพล 0.12 ตามลำดับ

3.2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย คือ ตัวแปรการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยขนาดอิทธิพล 3.23 รองลงมาคือ ตัวแปรลักษณะของอาจารย์ ด้วยขนาดอิทธิพล -1.74 ตัวแปรลักษณะของนักศึกษา ด้วยขนาดอิทธิพล -0.63 ตัวแปรความภาคภูมิใจในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.47 ตัวแปรสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ด้วยขนาดอิทธิพล -0.42 และตัวแปรสภาพครอบครัว ด้วยขนาดอิทธิพล 0.11 ตามลำดับ

3.3 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุดต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย คือ ตัวแปรลักษณะของอาจารย์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.53 รองลงมา คือ ตัวแปรการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.41 และตัวแปรสภาพครอบครัว ด้วยขนาดอิทธิพล 0.01 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

1. ความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มหาวิทยาลัยมีบรรยากาศดี สวยงาม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง มหาวิทยาลัยยังให้ความสำคัญกับการดูแลเอาใจใส่นักศึกษาทุกคน โดยการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาทุกคณะ/สำนักวิชา/วิทยาลัย ซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาทั้งด้านวิชาการและด้านสวัสดิการ โดยการให้คำปรึกษาด้านวิชาการคือ ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการเลือกวิชาเรียน ดูแลการลงทะเบียนเรียน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้า ติดตามผลการเรียนของนักศึกษา ตลอดจนให้คำปรึกษาอื่น ๆ ที่คิดว่าจะมีผลทำให้การเรียนของนักศึกษาดีขึ้น และการให้คำปรึกษาด้านสวัสดิการ คือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาสุขภาพทั้งด้านสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม เช่น ที่อยู่อาศัย การปรับตัวในสังคม ปัญหาทางการเงิน เช่น การแนะนำการใช้จ่าย

การให้ทุนการศึกษา การหาแหล่งสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือนักศึกษา ตลอดจนการแนะนำเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ เช่น การให้ความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องต่อวิชาชีพที่กำลังศึกษาอยู่และการให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ เป็นต้น (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2558 : 2)

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ด้วยโมเดลลิสเรล พบว่า ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ด้วยโมเดลลิสเรล ซึ่งผลการทดสอบความเป็นเส้นตรง เพื่อทดสอบตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามในแต่ละสมการโครงสร้าง ว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นหรือไม่ โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) พบว่า ความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรความสุขในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ($\chi^2 = 21.34$, $df = 39$) ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.36 ค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ไม่ปฏิเสธสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลตามทฤษฎีสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI = 1.00) และมีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI = 0.97) และมีค่าเข้าใกล้ 1 รวมทั้งดัชนีรากฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean Squared Residual : RMR = 0.010) มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ กราฟ Q-Plot ชันกว่าเส้นทแยงมุม ส่วนค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือ R -SQUARE (R^2) ตัวแปรความสุขในการเรียน (HAPP) มีค่าเท่ากับ 0.86 แสดงว่า ตัวแปรในโมเดลอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรความสุขในการเรียน (HAPP) ได้ร้อยละ 86.00

3. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้แก่

3.1 ตัวแปรการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีอิทธิพลรวมและอิทธิพลทางตรงต่อความสุขในการเรียนมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักศึกษามีความรู้สึกเป็นอิสระและเสรีภาพทั้งในด้านความคิด การตัดสินใจ การแสดงออก การชี้แนะตนเอง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ทองสม (2554 : 90) ซึ่งทำวิจัยเรื่องการพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีอิทธิพลทางตรงต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าเท่ากับ 0.19, $p < 0.01$ อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคือ การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากที่สุด วิธีดำเนินการ คือ ให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการบรรลุเป็นผู้มีปัญญา ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผ่านประสบการณ์ตรง เช่น ประสบการณ์ในการแก้ปัญหา การเรียนการสอน ต้องมีการพัฒนาและกระตุ้นสติปัญญาให้มีความสามารถในการใช้เหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์และใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ สามารถปรับตัวให้ประสานกับสภาพแวดล้อม ทั้งที่เป็นมนุษย์ ธรรมชาติ และความเจริญทางเทคโนโลยี (ธารงอุดมไพจิตรกุล, 2544 : 47 - 48) นอกจากนี้ สิทธิชัย จันทานนท์ (http://cms.srivikorn.ac.th/svk_forum/

index.php?topic=3912.0, 2559) ยังกล่าวอีกว่า การสอนโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญจะช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ (ลักษณะนิสัย) และทั้งด้าน IQ (Intelligence Quotient) และด้าน EQ (Emotional Quotient) ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ดังนั้นผู้สอนทุกคนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้จบไป ในแต่ละครั้งที่เข้าสอนมาเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนกล่าวคือ เป็นผู้กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งเร้าและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล การจัดกิจกรรมจึงต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิจัย สร้างสรรค์ ศึกษาและค้นคว้า ได้ลงมือปฏิบัติจริง จนเกิดการเรียนรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็นสาระความรู้ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าใช้ความรู้ที่ได้รับจากครูผู้สอนแต่เพียงแหล่งเดียว ซึ่งวิธีการนี้จะเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยสนใจใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง รักการอ่าน รักการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Education) และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) ผู้สอนจึงต้องสอนวิธีการแสวงหาความรู้ (Learn How to Learn) มากกว่าสอนตัวความรู้ สอนการคิดมากกว่าสอนให้ท่องจำ สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าเน้นที่เนื้อหาวิชา

3.2 ตัวแปรลักษณะของอาจารย์มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสุขในการเรียนมากที่สุด โดยส่งผ่านตัวแปรลักษณะของนักศึกษา หมายความว่า อาจารย์ที่มีความเมตตา มีความยุติธรรม และดูแลเอาใจใส่นักศึกษาย่อมส่งผลให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับ ผ่องลักษณ์ จิตต์การุญ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจัยในการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจัยในการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข ได้แก่ การที่อาจารย์มีความรักเมตตาผู้เรียนอย่างจริงใจ มีอารมณ์ดี ใจดี ใจกว้าง มีอารมณ์ขัน มีศิลปะในการพูดให้เกิดประโยชน์ เป็นที่ปรึกษาคอยช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการได้ มีความรู้ประสบการณ์ในวิชาที่สอน และมีอุดมการณ์และยังสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ เฉลียว บุรีภักดี (<https://www.gotoknow.org/posts/317579>, 2559) ที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีโดยการรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้บริหาร พระ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนทั้งสิ้น 7,762 คน พบว่า คุณลักษณะของครูที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือ ตั้งใจสอนและสอนเข้าใจแจ่มแจ้ง ความเข้าใจและเป็นกันเอง ความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม ความเมตตา ร่าเริง แจ่มใส สุภาพ มีวิธีสอนแปลก ๆ มีอารมณ์ขัน และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ นุสรา งามเดช และคนอื่นๆ (2552 : 99) ได้ศึกษาความสุขของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี พบว่า นักศึกษาพยาบาลได้เสนอแนวทางในการสร้างความสุขในวิทยาลัย โดยอาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนสานความสัมพันธ์ที่ดี ใกล้ชิด และจัดสิ่งแวดล้อมในวิทยาลัยจะก่อให้เกิดความสุขกับนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้ปกครอง

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความรักและความเอาใจใส่ของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา ดังนั้น ผู้ปกครองควรสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนตามความถนัดและความสนใจของตน ยอมรับความสามารถและเข้าใจศักยภาพของนักศึกษา คอยดูแลช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อมีปัญหาและเป็นกำลังใจให้นักศึกษาเสมอ

2. อาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอนควรศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมนักศึกษาให้มีความสุขในการเรียน เช่น การจัดกิจกรรมที่หลากหลายตามความถนัด ความสนใจ กระตุ้นความปรารถนาหรือความต้องการของนักศึกษา รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา แสดงความรักและเอาใจใส่นักศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน มีความยุติธรรม คอยให้กำลังใจและเป็นที่ปรึกษาเมื่อนักศึกษามีปัญหาทั้งเรื่อง การเรียนและเรื่องส่วนตัว นอกจากนี้อาจารย์ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงคุณภาพของนักศึกษา เช่น ควรจัดให้มีการเรียนที่เหมาะสมกับนักศึกษา มีความสนุกสนาน เนื้อหาทันสมัย มีกิจกรรมเสริมทักษะ/หลักสูตรที่หลากหลาย โดยส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของตน

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางวิชาการมีความสำคัญต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ มีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักศึกษา และวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถนำไปพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียน ปัจจัยที่นำมาศึกษาร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความสุขในการเรียน ได้ร้อยละ 86.00 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปว่า ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษา

2. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาโครงการที่ส่งเสริมความสุขในการเรียนให้กับนักศึกษาและควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักศึกษาระหว่างคณะ/สำนักวิชา/วิทยาลัย นอกจากนี้ ภายในคณะ/สำนักวิชา/วิทยาลัย ควรจัดให้มีกิจกรรมเพื่อเพิ่มความสุขในการเรียนของนักศึกษาให้มากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างในเรื่องของสภาพแวดล้อมที่ซึ่งส่งผลให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์สำหรับการนำไปใช้มากที่สุด

4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาโดยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ

5. ควรมีการศึกษาความต้องการของนักศึกษาที่มีสภาพปัจจัยในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนและควรมีการเปรียบเทียบการสอนที่เป็นจริงในปัจจุบัน

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- จารี ทองคำสิง. (2551). ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่จะเกษียณอายุราชการเกี่ยวกับการจัดโครงการศึกษาในมหาวิทยาลัยสำหรับผู้สูงอายุในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลียว บุรีภักดี. (2559). ลักษณะของครูที่ดี. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2559, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/317579>
- อึ้ง อุดมไพจิตรกุล. (2544). สังคมศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- นุสรา รามเดช และคนอื่นๆ. (2552). ความสุขของนักศึกษาพยาบาล. สระบุรี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.
- บุญส่ง นิลแก้ว. (2532). การวัดผลทางจิตวิทยา. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรีชญา เวสารัชช์. (2554). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. (2547). นิเวศวิทยาการเมืองและมโนทัศน์แห่งความยั่งยืนยาวนาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัทมา ทองสม. (2554). การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วารสารการพยาบาลและการศึกษา, 4(1), 88 - 110.
- ผ่องลักษณ์ จิตต์การุญ. (2549). สภาพปัจจัยในการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (2558). คำสั่งที่ 4848/2558 เรื่องแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา. 11 กันยายน 2558.
- มารุต พัฒนาผล. (2546). การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและมีความสุขในการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- สิทธิชัย จันทานนท์. (2554). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2559, จาก http://cms.srvikorn.ac.th/svk_forum/index.php?topic=3912.0

เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์. (2555). *ก้าวอย่างใหม่ในการพัฒนาสู่สังคมแห่งความสุข*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานพัฒนานโยบายสาธารณะ.

Boomsma, A. (1983). On the robustness of LISREL (Maximum Likelihood Estimation) against
small sample size and non-normality. Amsterdam: Sociometric Research Foundation.